

Havneblokaden – den angår oss alle

Fiskernes opprør skyldes først og fremst regjeringas svik i behandlinga av kvotemeldinga. Arbeiderpartiet og Senterpartiet gikk til de borgerlige partiene for å få flertall i Stortinget. Men det ligger mye mer bak opprøret.

Vi har en politisk ledelse som over lang tid har sviktet kysten til fordel for kapitalen. Det var store forventninger til kvotemeldinga om å føre tilbake ressursene til kystsamfunnene slik at vår viktige evigvarende ressurs kunne gi arbeid og bosetting langs kysten.

Ikke minst Riksrevisjonens melding om mangel på politisk styring av fiskerinæringa, skapte forventninger om at en ville få ei kvotemelding som kom befolkninga på kysten til gode. Henvisning til Havressursloven om at fisken tilhører oss alle, styrket det håpet. Regjeringa hadde problemer med å innfri forventningene, fordi havbåt-rederiene protesterte. Kvotemeldinga ble utsatt og da den endelig kom, var det ingen økning av kvotene for kystflåten.

«Trålstigen» som ble avviklet av Stortinget i 2020, blir nå gjeninnført. Riktignok vil trålstigen gi kystflåten en større andel på bekostning av den havgående flåten når totalkvoten blir mindre. Men når totalkvoten går ned, blir det mindre kvoter også for kystflåten. Det går ikke an å framstille trålstigen som en kvoteoverføring fra den havgående flåte til kystflåten. Reguleringa må ta hensyn til at trålerne fra starten av bare var et supplement for å gi råstoff til industrien. De kunne gå utenfor fiskerigrensa og hente fisk til foredling på kysten utenom sesongene.

Trålerne fikk kvoter mot at de hadde plikt til å levere til landindustrien. Denne har de ikke bare forsømt, de har direkte ignorert den. Rundfrysing ombord og levering til frysehotellene for direkte eksport av ubearbeid råstoff, har fratatt kysten industriarbeidsplasser på land. En må kunne kalle det for et ran av kysten på lik linje med tidligere utenlandske trålere som herja her nord.

Kvotemeldinga berører ikke leveringsplikten. Forliket i Stortinget lover bare å komme tilbake til dette før strukturkvotene går ut om åtte år. Kvotemeldinga var en mulighet til å rette opp i høyreregjeringenes omgjøring av leveringsplikt til tilbudsplikt. Det var en plikt som var verdiløs for fiskemottakene på kysten. Etter som tida går vil det bli vanskeligere å gå tilbake til pliktlevering.

Kvotene for kystflåten er blitt så små at de fleste fiskerne på kysten allerede har fisket opp sin kvote for hele 2024. Nå får de bare se på at den havgående flåten kan fiske videre mens kystflåten har landligge. Det positive med det er at fiskerne da har tid til å aksjonere for å vise Stortinget det urimelige i forliket de har inngått.

Det som utløste fiskernes sinne da de blokkerte havnene i Hammerfest, Honningsvåg og Vardø, var da organisasjonen «Fiskebåt» og Næringskomiteen dreiv hestehandel på bakrommet. De ble enige om å prioritere havfiskeflåten for den frigjorte tredjelandskvoten for torsk og hyse. Tredjelandskvota er kommet i stand ved at kystfiskerne har gitt fra seg flere titalls tusen tonn med torsk, sei og hyse for at den havgående flåten skulle få tilgang til å fiske i andre farvann. Dette har den havgående flåten hatt nytte av, og nå skal de tilrane seg restkvoten. Det er starten på å skaffe seg råderetten over hele denne tredjelandskvoten som gjerne er 10 % av totalkvoten.

Kystfiskerne har all grunn til å føle seg overkjørt. De har ikke fått være med på en slik diskusjon hverken i Norges Fiskarlag eller med politikerne. Framgangsmåten er i seg sjøl en provokasjon der håpløshet og resignasjon for demokratiske prosesser forsvinner. Da står bare aksjon igjen når kystflåten er regulert til kai.

Fiskebåt ser seg som en sjølstendig egen hovedorganisasjon når de møter politikerne, men de er et av tre lag i Norges Fiskarlag. De har stadig truet med å melde seg ut eller krevd eksklusjon av et av de andre lagene, nemlig Nord Fiskarlag. Nord Fiskarlag organiserer i hovedsak kystfiskerne. Kystfiskerne har sett på dette dobbeltspillet til Fiskebåt og er fortvilt over den makta de har klart å ta i Norges Fiskarlag. Dette er ikke lenger en intern organisasjonskamp, det er kamp om ressursene på kysten. Da blir det først og fremst en politisk kamp som angår oss alle.

Skal kysten få arbeidsplasser og nytte av den fiskeressursen som er i havet, så må fisken føres til lands. Det er det kystflåten som står for. Da må politikerne ha mot til å overføre fisk fra den havgående flåten til de som leverer fisken til bearbeiding på land. Når dette ikke skjer, bør kysten vite at det ikke er noen grunn til å stemme AP, SP, V, KrF, H eller FrP som står bak forliket i kvotemeldinga.

Frode Bygdnes, Harstad

Bilde fra Honningsvåg, hentet fra avisa Kyst og Fjord